

237. Gårslev

Gårslev landsby kendes siden o. 1330. Sognebyen var i 1688 en af egnens største landsbyer med 28 gårde og 9 huse. Gårdene lå uregelmæssigt om to parallelle øst-vest-gående bygader forbundet af tre tværgader, hvoraf den ene havde karakter af forte. Denne hovedstruktur går tydeligt igen i dagens bybillede og giver en særlig rumlighed. Efter udskiftningen 1774 flyttede en del gårde ud, men mange forblev også i landsbyen og ligger i dag med vekslende tæthed og blander sig med nyere byhuse og funktioner fra andelstiden. Længst mod vest ligger kirken og præstegården. Den gamle rytterskole fra 1721 blev i 1909 afløst af en ny skole på samme sted opført af arkitekt Jespersen (udvidet og ombygget 1963 af arkitekt H. Ehlers). Det første missionshus opførtes 1884, men er ca. 1980 nedrevet og et nyt gulstenshus opført samme sted. Forsamlingshuset opførtes 1907 og blev 1960 ombygget af arkitekt E. Mikkelsen til sognegård med kommunekontor. Andelsmejeriet Sølund blev oprettet 1887, hvorfra andelsmejeriet Fælleslykke udskiltes i 1901 (udvidet 1941). Der har været møller, to købmænd, to brugsforeninger, to smedjer,

telefonstation, vandværk og cementstøberi m.m. Ved den nordlige bygrænse står et markant, lidt klodset, transformatorårn i røde tegl. Gårslev er et eksempel på en sogneby, der husede alle lokale funktioner og udviklede sig uden påvirkning fra jernbanen. Landevejen har først fået betydning efter 1970 som bekvem pendlerrute for beboere i parcelhuskvarterene som i stigende grad præger Gårslev.

Sårbarhed: Kulturmiljøet er sårbart over for ændringer i arkitektur, bystruktur, veje og omgivelser.

